

สิทธิเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี ในภูมิภาคอาเซียน

หลักการและแนวทางนโยบาย

ภูมิภาคอาเซียน

สิทธิเด็กหมายถึงอะไร

สิทธิเด็กคือสิ่งที่เด็กทุกคนควรมีหรือกระทำได้เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี
นั่นหมายถึงรวมถึงสิทธิในการอยู่อาศัยและมีที่พักอาศัยที่ปลอดภัย สิทธิในการศึกษา
สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น หากมีการตัดสินใจเรื่องใดที่จะส่งผลกระทบต่อเด็ก
ในข้อตกลงสำคัญฉบับหนึ่ง รัฐบาลต่างๆ สัญญาที่จะดำเนินการและปกป้องสิทธิเด็ก

สิ่งแวดล้อมที่ดีหมายถึง

สภาพภูมิอากาศที่ปลอดภัย
สำหรับทุกคนและทุกชีวิต

อาหารที่ปลอดภัยและสถานที่
หรือพื้นที่ซึ่งไม่เป็นมลภาวะ
สำหรับอยู่อาศัย เรียนรู้
และเล่นสนุก

อากาศหายใจที่สะอาด ไร้มลพิษ
และมีน้ำสะอาดให้ดื่ม

การดำเนินการที่ยั่งยืนเพื่อรักษา
ทรัพยากรที่มีอยู่ไว้ให้ได้มากที่สุด
ไม่ให้เกิดการทำลายในอนาคต

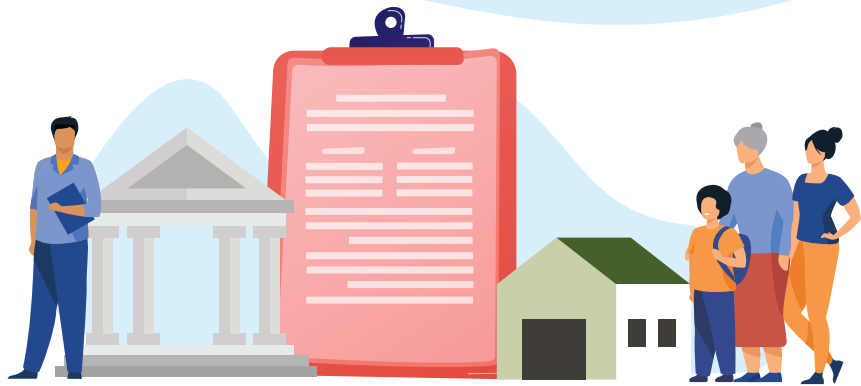

เด็กๆ ทั่วโลกกำลังบอกกับผู้ใหญ่และรัฐบาลทั้งหลายว่า เด็กๆ ต้องการมีชีวิตและเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ดี

เพื่อช่วยให้ทุกคนในภูมิภาคอาเซียนคุ้มครองและเคารพสิทธิของเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี
หน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ 3 แห่ง ได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก
และผู้ใหญ่ เพื่อพัฒนาชุดหลักการและแนวทางนโยบาย

ชุดหลักการ และแนวทาง นโยบายคืออะไร

หลักการ ได้แก่ กติกาพื้นฐานที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กๆ
จะได้รับสิทธิในสภาพแวดล้อมที่ดี โดยมีทั้งหมด 37 ประการ

แนวนโยบาย จะเป็นการแนะนำแนวทางในการปฏิบัติตามหลักการ
สำหรับรัฐบาล ธุรกิจ ชุมชน สื่อ รวมทั้งเด็กๆ

รู้หรือไม่

องค์การสหประชาชาติ
กล่าวไว้ว่า เด็กคือวัยที่เริ่มนับ
ตั้งแต่เกิดจนมีอายุ 18 ปี ซึ่ง
หลังจากนั้นก็จะเป็นผู้ใหญ่ตอนต้น

ชุดหลักการ

มีเรื่องอะไรบ้างที่เราทุกคนในภูมิภาคอาเซียนควรคำนึงถึง เมื่อต้องตัดสินใจ และดำเนินการเรื่องที่จะส่งผลกระทบต่อเด็กและสิ่งแวดล้อม

1

สิ่งแวดล้อมที่ดี

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตและเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ดี

2

การมีส่วนร่วมของเด็ก

เด็กทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่จะส่งผลกระทบต่อเด็กและสิทธิของเด็กต่อสิ่งแวดล้อมที่ดี

3

ข้อมูลที่เป็นมิตรต่อเด็ก

เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับข้อมูลสำหรับมีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และรูปแบบที่น่าสนใจสำหรับเด็ก

4

สิ่งแวดล้อมศึกษา

เด็กทุกคนมีสิทธิเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5

การเล่น

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะเล่นกลางแจ้งอย่างปลอดภัยในสิ่งแวดล้อมที่ดี

6

การได้รับการคุ้มครองจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากอันตรายทุกรูปแบบที่มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การปนเปื้อนสารพิษ การสูญพันธุ์ของพืช สัตว์ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ

7

ยกเลิกกิจกรรมทางธุรกิจที่เป็นอันตราย

เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากอันตรายทุกรูปแบบที่มีสาเหตุมาจากกิจกรรมทางธุรกิจ

8

สร้างช่องทางการให้ความช่วยเหลือที่เข้าถึงได้

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะเรียกร้องและได้รับการสนับสนุนเพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เป็นมิตรต่อเด็ก ในยามที่เด็กได้รับอันตรายซึ่งมีสาเหตุมาจากการละเมิดสิทธิเด็กต่อสิ่งแวดล้อมที่ดี

9

ได้รับการคุ้มครองจากการถูกกระทำจากความรุนแรง

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากภัยคุกคามหรือปัญหาทุกรูปแบบ ทุกคนควรให้การคุ้มครองเด็กเมื่อเด็กเรียกร้องให้เคารพสิทธิเด็กในการเข้าถึงสิ่งแวดล้อมที่ดี และคุ้มครองเด็กเมื่อเด็กถามหาความยุติธรรมในยามที่สิทธิของเขาไม่ได้รับการเคารพ

มีหลักการ 28 ข้อที่ระบุเรื่องการคุ้มครองสิทธิเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

อย่าลืมนะ! หลักการและแนวทางเหล่านี้ มีไว้เพื่อเด็กทุกคน ไม่ว่าเด็ก ๆ จะเป็นใครหรือมาจากไหน เด็กทุกคนมีสิทธิเหล่านี้ รวมทั้งคุณด้วย

แนวทางนโยบาย

เราทุกคนจะมีส่วนร่วมในการสร้าง
สิ่งแวดล้อมที่ดีสำหรับเด็กได้อย่างไร

รัฐบาลสามารถ...

- ▶ ออกกฎหมายและกฎระเบียบที่กำหนดให้เคาร์พหลักการเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมถึงกฎเกณฑ์ข้อบังคับสำหรับภาคธุรกิจ
- ▶ รับประกันว่าเด็กๆ จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยที่เด็กได้รับข้อมูลที่เข้าใจได้ง่ายและเหมาะสมกับเด็ก
- ▶ รับประกันว่าโรงเรียนจะจัดการเรียนการสอนเรื่องสิ่งแวดล้อม
- ▶ รับประกันว่ารัฐจะจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับดำเนินการตามหลักการเหล่านี้ให้ได้ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

ภาคธุรกิจสามารถ...

- ▶ หมั่นตรวจสอบกิจกรรมทางธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและสิ่งแวดล้อม และหลีกเลี่ยงการดำเนินกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กและสิ่งแวดล้อม
- ▶ ทำให้แน่ใจว่าทุกคนในบริษัทเข้าใจและเคารพสิทธิเด็กต่อสิ่งแวดล้อมที่ดี
- ▶ รับฟังเสียงของเด็กก่อนตัดสินใจดำเนินการใดๆ ทางธุรกิจ

ชุมชนสามารถ...

- ▶ ช่วยเด็กๆ คุ้มครองสิทธิเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วยวิธีการที่เด็กๆ จะปลอดภัย
- ▶ ทำงานร่วมกับเด็กเพื่อแนะนำแนวปฏิบัติที่ใช้ได้จริงในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่พวกเขาอาศัยอยู่ เช่น กระบวนการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ด้วยวิธี "ลดใช้-ใช้ซ้ำ-ใช้ใหม่"
- ▶ สนับสนุนให้ภาครัฐ โรงเรียน ภาคธุรกิจ และชุมชน เคารพและปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้

สื่อมวลชนสามารถ...

- ▶ รายงานข่าวถึงสิ่งที่ภาครัฐและภาคธุรกิจทำ ทั้งที่เป็นการเคารพ หรือละเมิดสิทธิเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี
- ▶ ผลิตสื่อเรียนรู้สิ่งแวดล้อมสำหรับเด็ก
- ▶ รายงานข่าวกิจกรรมดีๆ ที่เด็กๆ เป็นผู้จัด เพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

นี่เป็นเพียงรายการสั้นๆ ที่พ่อแม่ ครู และผู้ใหญ่ทำได้
พวกเขาทำได้มากกว่านี้เพื่อให้เด็กๆ ใช้ชีวิตและเติบโตท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ดี

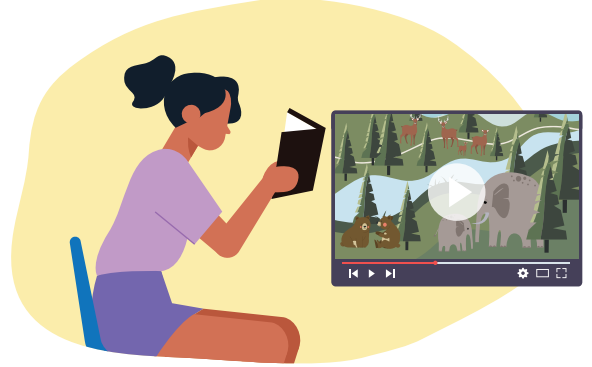

เด็กๆ ทำอะไรได้บ้าง

Learn เรียนรู้

ที่โรงเรียน - บอกครูและพ่อแม่ของเธอว่า
เธออยากเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมและสิทธิเด็กต่อสิ่งแวดล้อมที่ดี

ด้วยตัวเอง - อ่านหนังสือ ดูวิดีโอ
และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สอนเรื่องสิ่งแวดล้อม

Talk บอกต่อ

บอกเด็กและผู้ใหญ่คนอื่นๆ รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง
ว่าเธอเรียนรู้อะไรมาบ้างเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
และสิทธิเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

ใช้สื่อโซเชียลบอกเล่าให้คนอื่นๆ ได้รู้ว่า
เธอกำลังทำอะไรบ้างเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม

บอกให้ครูทราบว่าเธออยากได้ข้อมูลที่นำอ่าน
และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม
และความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

Play เล่น

บอกพ่อแม่และผู้ใหญ่คนอื่นๆ ว่าเด็กๆ
ต้องการที่เล่นที่ปลอดภัย

ค้นหาสิ่งที่ทำได้เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม
และยังสนุกไปพร้อมกันด้วย

Join มีส่วนร่วม

ช่วยสร้างกลุ่มในชุมชนของตัวเองและมีส่วนร่วม
ในเครือข่ายสำหรับเด็กที่ลุกขึ้นมาปกป้องสิ่งแวดล้อม
และต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและการรณรงค์ระดับภูมิภาค
และระดับนานาชาติ

- Children's Environmental Rights Initiative (CERI)
- ASEAN Youth Organization
- United Nations Major Group for Children and Youth
- Asia Pacific Regional Youth Caucus
- UNEP Major Group for Children and Youth

Advocate สรณรงค์เชิงนโยบาย

บอกพ่อแม่ ครู และผู้นำชุมชนว่าเด็กควรมีบทบาท
ในกระบวนการตัดสินใจที่จะส่งผลกระทบต่อ
ต่อสิทธิเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

เฝ้าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เธออาศัยอยู่
และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมรอบข้าง

หากสิทธิต่อสิ่งแวดล้อมที่ดีของเธอไม่ได้รับการเคารพ
ให้ถามกลุ่มที่เธอเป็นสมาชิกอยู่เพื่อร้องเรียน

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติคือข้อตกลงระหว่างประเทศที่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ให้ความสัญญาว่าจะคุ้มครองสิทธิเด็ก ในข้อตกลงนี้ได้อธิบายนิยามของเด็ก สิทธิทั้งหมดที่เด็กมี รวมถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐบาลต่อสิทธิเด็ก สิทธิเด็กเหล่านี้เชื่อมโยงกันและมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ไม่อาจแยกออกจากกันได้ รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียนได้รับรองว่าจะปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

ความเป็นธรรมที่เป็นมิตรและเหมาะสมกับเด็กคือวิธีการเพื่อให้เกิดความยุติธรรมที่เคารพสิทธิของเด็ก โดยคำนึงถึงอายุ ความจำเป็น สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ และระดับความเข้าใจของเด็ก เราจะเรียกมันว่าความยุติธรรมที่ต่อเมื่อเด็ก เข้าถึงมันได้อย่างรวดเร็วและให้คุณค่ากับเสียงของเด็กตลอดกระบวนการ ความยุติธรรมที่เป็นมิตรต่อเด็ก ถูกออกแบบให้ลดความเสี่ยงที่เด็กจะได้รับอันตรายระหว่างกระบวนการ และช่วยคุ้มครองสิทธิของเด็กๆ ทุกคน

ขอขอบคุณ

หลักการและแนวทางนโยบาย : *สิทธิเด็กในการมีสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย สะอาด ดี และยั่งยืนในภูมิภาคอาเซียน* ฉบับเข้าใจง่ายและเป็นมิตรต่อเด็กเล่มนี้ เกิดจากการทำงานร่วมกันของเด็กอายุ 14-18 ปี จากประเทศบรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และประเทศไทย

ออกแบบ/ผลิต : QUO Bangkok

เอกสารฉบับเข้าใจง่ายและเป็นมิตรต่อเด็กเสร็จสมบูรณ์ในเดือนพฤศจิกายน 2564

ทางหน่วยงาน UNEP, UNICEF, UN Human Rights และ Child Rights Coalition Asia ไม่ได้มีส่วนรับผิดชอบใดๆ ต่อผลของการนำเอกสารฉบับนี้มาพิมพ์ซ้ำ

สนับสนุนการแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษโดยองค์กรแตรเดียมเออร์มนี่ (terre des hommes Germany)

มีข้อสงสัยโปรดติดต่อ

โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP)
uneproap@un.org

กองทุนเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)
asiapacificinfo@unicef.org

สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR)
ohchr.bangkok@un.org

Child Rights Coalition Asia
secretariat@crcasia.org

terre des hommes Germany in Southeast Asia
info@tdhgsea.org